

הסיפור שלי

סיפור מעורך השראה
לשולחן השבת

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה וילדיהם:
שירה, אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו איזנברג
יהושע וזוגתו דינה ובנם מנחם איתן שיחיו גוטמן

לפרוס את השטיח הפרסי

מר משה חיים-פור

הרב שלום בער העכט, בנו של הרב גיי גיי (יעקב יהודה) העכט, שמילא תפקידים מרכזיים בראש מפעליו החינוכיים של הרבי - כיהן כרבה של קהילה ספרדית ברובע קווינס, בניו יורק, ורבים מיוצאי פרס פנו אליו לעזרה. הוא נועץ באביו, שניגש לשאול את פי הרבי. הרבי נתן לרב גיי גיי העכט אור יורק לעשות את כל הדרוש כדי להוציא את הילדים מאירן.

זהו השלב שבו אני נכנסתי לתמונה, ונפגשתי עם הרב העכט כדי להתחיל לתכנן דרכי פעולה. תחילה, היה עלינו לדאוג למסמכים המתאימים - טפסי I-20 שממשלת ארה"ב דרשה, כהוכחה לכך שקיבלנו עלינו את מלוא האחריות על הילדים הללו, כדי שלא יפלו למעמסה על המדינה. באמצעות "וועד מגיני ומרחיבי החינוך הכשר", ארגון שבראשו עמד, הבטיח הרב העכט תמיכה כלכלית עבור הילדים - סכום של כששת אלפים דולרים לכל ילד (שווה ערך לכעשרים ושתים אלף דולר כיום). כמו כן, דאגנו שבתי ספר חב"ד לבנים ולבנות, וכן טורו קולג', יסכימו לקבל אותם באופן רשמי כתלמידים - שגם זו הייתה אחת הדרישות של הליך הסדרת המסמכים.

אחרי שהוסדרו כל הביטחונות הללו, הודענו ליהודי אירן שייגשו לשגרירות ארה"ב בטהרן כדי לבקש ויזות עבור ילדיהם. תחילה, בשלבים הראשונים של המתהוות, הגיעו מעטים יחסית.

אחרי שהתחוללה ההפיכה, והשאח הודה, יהודי פרס נכנסו למצב של בהלה רבתי. שנה אחר כך, כאשר פלשה עיראק לאירן, החל המשטר האיסלאמי לגייס ילדים לצבא ולשלוח אותם לחזית, שם נהרגו עשרות אלפי נערים - בני שבע עשרה, שש עשרה, חמש עשרה, ואפילו צעירים יותר.

בשלב ההוא, מרבית יהודי פרס רצו להוציא משם את ילדיהם, אלא שהשגרירות האמריקנית בטהרן כבר לא תפקדה, אחרי השתלטות אלימה של האיסלאמיסטים על המבנה, ולקיחת הדיפלומטים האמריקנים בשבי. האנגלים הסכימו לסייע לנו, אך התנו זאת בכך שנפעל בסודיות מוחלטת. אחרי שהילדים יגיעו ללונדון, יתאפשר להביאם לארצות הברית.

הרבי הציע שכל המעורבים במאמצי ההצלה, ואני בכללם, ייסעו לאנגליה. הטיסות מאירן נחתו בלונדון, ואנו יצאנו לפגוש את המטוס מיד עם נחיתתו. הקראנו בקול את שמותיהם של

«

משה חיימפור לצד הרב גיי גיי העכט

נולדתי בטהרן, שבאירן, בן לעדת יהודי פרס. בצעירותי, היגרת לארצות הברית, שם למדתי במכון הטכנולוגי של ניו ג'רזי. מאוחר יותר, במקביל לתקופה שבה סיימתי את לימודי לתואר שני, התרחשה המהפכה האסלאמית, ובעקבותיה הייתי מעורב בפעולות ההצלה של ילדי אירן בהובלת הרבי. על כך ברצוני לספר כאן בקצרה.

אקדים ואציין שבאירן תחת הנהגתו של השאח, מלך פרס, חיו כמאה אלף יהודים באושר וברוחה. הם נהנו ממידה רבה של חופש, אישי ודתי כאחד (אף שהיו מגבלות מסוימות). כל זאת, עד להפיכה בחורף של שנת תשל"ט (1979) שבה הופל השלטון המלוכני והוקמה רפובליקה איסלאמית בראשותו של האייתולה חומייני.

יהודי פרס לא רצו לסלק את השאח; להיפך, הם אהבו אותו. הוא היה אדם שוחר שלום, ומאחורי הקלעים, גם ידיד של ישראל. כאשר החלו ההפגנות נגדו כשנה ורבע לפני ההפיכה, והלכו והתגברו לאורך השנה - חששו היהודים שאם השאח יודה, המוסלמים הקיצוניים יפגעו בהם. לכן הם פנו לאנשים בארצות הברית וביקשו שיייעו לפחות להעביר את ילדיהם לחוף מבטחים.

לציון שבעים שנה למנהיגותו של הרבי, 'תמקדו פרסומי JEM בכל שבוע
באחד מהמאורעות, הרעיונות או האישים הקשורים לחייו של הרבי.

מאורעות.
רעיונות. אישים.

כל הילדים שהיו ברשימות שבידינו, והסענו אותם באוטובוסים שנשכרו מראש הישר לבית חב"ד בשכונת סטמפורד היל. הייתה היחיד שדיבר פרסית, והקפדתי לקבל את כל אחד מהילדים בחיוך גדול ובחיבוק חם.

מלונדון, הועברו הילדים לארצות הברית או לישראל, על פי בחירתם. הרבי הורה לנו שהמטרה העיקרית היא להעבירם לחוץ מבטחים, וכי ההחלטה לאיפה להמשיך היא בידיהם.

לקח כשישה חודשים להשיג את כל הויזות. בינתיים הפעלנו תכנית בלונדון, בשיתוף עם הישיבות המקומיות. כל הפעולות שעשינו היו חייבות להתנהל תחת מעטה מוחלט של סודיות, כדי שהאירנים לא יעלו על התכנית שלנו.

גילאי הילדים שהגיעו נעו בין שבע לעשרים ושתיים. אחרי הגעתם לארצות הברית, הם נקלטו במוסדות לימוד של חב"ד - הבנים בתלמודי תורה, והבנות ב'בית רבקה' או 'מכון חנה'. המבוגרים יותר הלכו לטורו קולג' ולאוניברסיטאות אחרות ברחבי ארה"ב. אנשים רבים התנדבו לסייע, וכמה ארגונים תמכו כלכלית בהפעלת תכניות הלימוד הללו ובכיסוי הצרכים המרובים של הילדים - שלא הסתכמו רק בדיר ובחינוך, אלא כללו בין היתר גם ביטוח בריאות ותמיכה רגשית. חלקו הארי של הקרדיט מגיע לרב ג"י ג"י העכט על הובלת המבצע הזה בהדרכתו של הרבי.

מטרתנו הייתה שהילדים הללו יגדלו להיות יהודים טובים, ושעם השתלבותם בחברה האמריקנית, הם לא יאבדו את זהותם היהודית.

קבוצת פליטים אירניים צעירים

אולם, היו מי שטענו בהבנת הדברים. לתכנית קמו מתנגדים שהחלו לטעון בקולניות שאנו לוקחים יהודים ספרדים והופכים אותם לחסידיים. זה הפך לוויכוח מאוד לוהט.

התייעצנו עם הרבי בנושא זה, והוא ענה תשובה יפהפייה שתוכנה הכללי, למיטב זיכרוני, היה: "הילדים שהם כבר שומרי תורה ומצוות ומנהג אבותיהם בידיהם, יש לעודדם לדבוק הלאה במנהגי אבות. באשר לילדים שהם חסרי רקע דתי - אלו יכולים לבחור אם לאמץ את מנהג אחיהם, או לאמץ את מנהגינו". במילים אחרות, יש לאפשר לילדים לבחור.

אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשנתנו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונום.

MY ENCOUNTER with the REBBE

בסיוע חברי

THE JEM FOUNDATION

ואתה תצוה... להעלות נר תמיד

בסך הכל, הבאנו מעל אלף ומאה ילדים. כיום רובם מתגוררים בלוס אנג'לס ובניו יורק, ורבים ממשיכים לשמור על קשר עם חב"ד. לכולם יש זיכרונות נפלאים מהשהייה שלהם בקראון הייטס, שם הקהילה - ברוח גישתו של הרבי - קיבלה אותם בחמימות רבה. אחד הדברים הבלתי נשכחים שהרבי עשה היה להעניק סלסלת משלוח מנות ענקית, עמוסה כל טוב, לכל אחד מהילדים בפורים. על הסלסלות הללו הוא שילם מכיסו הפרטי, ואשתו, הרבנית חיה מושקא דאגה שהם ימולאו בפירות משובחים, שוקולדים, עוגיות וממתקים. הסלים היו כל כך גדולים, שכאשר הם חולקו בביתו של הרבי ברח' פרוזידנט, כמה מהילדים הצעירים יותר נזקקו לעזרה כדי לשאת אותם. ובחג הפסח הגיע הרבי לבקר את כל הבנים והבנות במקומות שבהם הם ערכו את ליל הסדר, ונשא בפניהם דברים קצרים, שתורגמו עבורם.

מה שמדהים אותי היא העובדה שהרבי היה עסוק די והותר בניהול ענייני קהילתו, ועם זאת הוא לקח על עצמו את האחריות הנוספת הזו של הצלת ילדי אירן היהודים. יש בכך בהחלט כדי להמחיש עד כמה ייקר הרבי כל יהודי. הוא היה ה"אש", המנוע והמאיץ של כל האנשים שטרחו למען המבצע הגדול הזה, והפכו אותו לסיפור הצלחה.

מר משה חיים-פור הוא סופר המתגורר בלוס אנג'לס, שם הוא רואיין בחודש אלול תשע"א (2011).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תש"ל (1970) — בעקבות קשיים שהחלו גורמים שונים להערים בפני ביקורים של חסידי חב"ד בבסיסי צה"ל, כתב הרבי מכתב ארוך לאלוף רחבעם זאבי שבו מבקשו לעשות כל התלוי בו כדי לאפשר לשלוחי הרבי להביא את ברכתיו לאנשי הצבא העומדים על משמרתם במסירות נפש, וכן לעוררם בדבר סגולת מצוות התפילין. בין היתר מסביר לו הרבי כי "ברכה נאמנה ולבבית מאיש לרעהו יש לה תוקף, ופועלת היא... נוסף על העניין הפסיכולוגי שבזה, שמקרב את הלבבות, מעודד את הרוח וכו' ". בהמשך כותב הרבי מכתבי תודה לכמה פקידים וקצינים שסייעו גם הם בהסדרת עניין זה.¹ כ"ה במנחם אב

1 אגרות קודש, כרך כו, עמ' תנו-תסא

ההקדשות שלכם מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.

לפרטים נוספים ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org